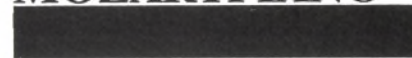

LONDON FORTEPIANO TRIO

MOZARTPIANO

31

JANUARI

89

MOZART

LONDON FORTEPIANO TRIO

inleiding bij het concertprogramma door Katelijne Fleerackers
Foyer 19.15 uur
aanvang concert 20.00 uur
pauze 21.00 uur
einde concert 22.10 uur

LONDON FORTEPIANO TRIO

Linda Nicholson pianoforte
Elizabeth Wallfisch barokviool
Timothy Mason barokcello

WOLFGANG AMADEUS MOZART

1756-1791

Divertimento in Bes KV 254

- . Allegro assai
- . Adagio
- . Rondo : tempo di menuetto

Pianotrio in Bes KV KV 502

- . Allegro
- . Larghetto
- . Allegretto

PAUZE

Adagio voor pianoforte in b KV 540

Gigue voor pianoforte in G KV 574

Pianotrio in C KV 548

- . Allegro
- . Andante cantabile
- . Allegro

LONDON FORTEPIANO TRIO

Het London Fortepiano Trio bestaat sinds 1978 en heeft zich sindsdien gespecialiseerd in het klassieke pianotriorepertoire. Door hundoorgedreven historische benadering van het genre bepaalden ze nieuwe standaarden voor de esthetische intenties qua stijl en structuur in het werk van Mozart, Beethoven, Haydn en Schubert. Het enthousiasme van hun muziekmaken werkt aanstekelijk en combineert individuele virtuositeit met geraffineerd ensemblespel. Er waren tal van concerttoernees in Italië, België, Frankrijk, Duitsland, Nederland en uiteraard Groot-Britannië. In 1982 vierde het London Fortepiano Trio de 250ste verjaardag van Haydn met een serie van twaalf concerten in de Purcell

Room te London. The Times omschreef het evenement als 'one of the most valuable features of the season'. The Guardian ging nog verder: 'By any standards this must be one of the best classically minded piano trios going.' Met hun drie compact discs van Mozarttrio's werden ze door de internationale muziekers unaniem lovend ontvaard. Gramophone: 'Throughout the record I found many welcome and refreshing surprises ... let me say that there seems to me nothing antiquarian about the appeal of the record, nor any doubt about the London Fortepiano Trio's commitment to Mozart.'

LINDA NICHOLSON

Linda Nicholson is één van de bekendste vertolkers op de pianoforte. Zij won de eerste prijs op de Concours International du Fortepiano te Parijs in 1978, en ze was zowel laureate van de internationale klavecimbelwedstrijd te Brugge in 1980 als winnaar van de Mozart Pianoforte Wedstrijd in 1983. Zij bezit tevens één van de grootste Europese kollekties klavierinstrumenten, waaronder vijf waardevolle klassieke Weense pianofortes.

ELIZABETH WALLFISCH

Elizabeth Wallfisch kwam in 1970 uit Australië naar Groot Britannië om er aan de Royal Academy of Music te studeren. In 1973 won ze de Mozart Memorial Prize en werd ze bekroond voor haar Bach-vertolking op de internationale vioolwedstrijd Carl Flesch. Zij trad als soliste op met verscheidene Britse orkesten en gaf daarnaast verscheidene recitals in Europa en Australië. Sinds 10 jaar legt zij zich speciaal toe op de historische uitvoeringspraktijk en vervoegde eind 1988 het London Fortepiano Trio.

THIMOTHY MASON

Timothy Mason studeerde aan King's College en in Cambridge. Hij vervolmaakte zich op de cello in Parijs bij Maurice Gendron. Hij bespeelt de barokcello sinds 1972 en maakt ondermeer deel uit van The Academy of Ancient Music en is solist bij The English Baroque Soloists. Mason bespeelt ook de moderne cello is van het Gainsborough Quartet. Zijn uitgesproken interesse voor hedendaagse muziek leidde tot de oprichting van het ensemble Capricorn.

MOZARTPIANO IN TRIO

Hoewel de bijdrage van Jozef Haydn tot de ontwikkeling van het genre pianotrio onmiskenbaar is, blijft de origine van de met viool en cello begeleidde klaviersonate in de 18de eeuw ietwat vaag. Toevallig viel deze ontwikkeling samen met het verschijnen van de pianoforte in het midden van de 18de eeuw. Toen onstond namelijk de gewoonte om een klaviersonate te voorzien van een optionele begeleiding voor viool of fluit. Daarbij kwam dikwijls een cello om de bassen van het klavier te versterken.

Toen de 8-jarige Mozart in 1764 zijn 'Six Sonates pour Clavecin qui peuvent se jouer avec l'accompagnement de Violon ou Flaute Traversière et d'un Violoncelle' KV 10-15 schreef, had hij waarschijnlijk de invloeden van de Mannheimse triokomponisten Schobert en Richter, en misschien wel het vroegere werk van Haydn in het genre leren kennen. In deze bescheiden werkjes had Mozart vooral aandacht voor de klavierpartij, met onafhankelijke doch niet essentiële commentaren van de viool en een puur optionele cellopartij. Hiermee wordt meteen de essentie van de vroege klaviertrio's aangeraakt : het zijn zelfgenoegzame werkjes voor huiselijk muziek maken, maar geenszins kamermuziek waarbij iedere musicus een gelijkwaardige partij speelt. Mozart zelf evolueerde in

zijn pianotrio's, via het in 1776 geschreven Divertimento KV 254 waarbij de cello nog grotendeels de bassen speelt, tot volwaardige en uiterst verfijnde kamermuziek in de late trio's uit zijn laatste grote creatieve periode (1786-88). Dit had ongetwijfeld veel te maken met de snelle evolutie van de Weense pianofortebouwers in die tijd. De relatieve zwakte in de bassen van de vroegere instrumenten werd door bouwers als Schantz gecorrigeerd met veel voller klinkende instrumenten. Haydn ging in 1788 zelfs zover om zijn uitgevers ervan te overtuigen dat hij zo'n nieuw Schantz-instrument nodig had om zijn nieuwe trio's 'uitzonderlijk goed' te componeren.

Het **DIVERTIMENTO IN BES KV 254** werd gekomponoerd in augustus 1776, toen Mozart vol enthousiasme werkte aan het hof van aartsbisschop Colloredo te Salzburg. Hoewel het werk tien jaar voor zijn late meesterwerken in het genre is geschreven, viel deze schitterende compositie duidelijk in de smaak van de familie Mozart. In de briefwisseling vindt men er meermaals correspondentie over terug. Te München in 1777, bijvoorbeeld, speelde Mozart het met een tweederangsviolist : 'Ik liep nooit erg hoog op met Charles Albert Dupreille ... wanneer we discussi-

eerden over de rol van de viool als solistisch- en orkestinstrument was hij steeds akkoord met mij, ik begon zelfs mijn vroegere mening over hem te herzien en geraakte er van overtuigd dat hij toch een goed vertolker zou zijn ... dus nodigde ik hem uit voor ons klein middagconcertje ... doch het was niet om aan te horen. Hij kon geen vier maten na elkaar spelen zonder fout ... ik zei niets, maar hij bleef zich maar verontschuldigen ... Ik antwoordde : "Het geeft niets, we zijn slechts onder elkaar !" Ik speelde mijn concerti in C, Bes en Es, en daarna mijn trio. Daar had ik uiteindelijk een goede begeleider ! In het Adagio moest ik gedurende zes maten zijn partij zelf spelen !'

Door zijn aangename en levendige muziek heeft dit trio zeker het karakter van een divertimento, alhoewel er slechts drie bewegingen zijn. In het openings-Allegro assai neemt de piano het leeuwenaandeel voor zich, doch komt in de tweede helft van de beweging op gelijke voet met de viool te staan. Ook in het Adagio, waar Dupreille zo faalde, wordt de eer door viool en piano gedeeld. De openingsmelodie van de viool wordt er door de piano overgenomen. De Finale kreeg een 'Tempo di Menuetto' en doet zowaar denken aan de finale van een concerto, met enkele onderbrekingen voor piano solo.

Het **PIANOTRIO IN BES KV 502** is volgens Mozarts eigen 'Verzeichnis aller meiner Werke' afgevoerd op 18 november 1786. Daaruit kan men afleiden dat het één van de vele kamermuziekwerken is, die puur om financiële redenen geschreven zijn in de maanden na 'Le Nozze di Figaro'. Dit trio wordt dikwijls als Mozarts beste bestempeld. Het werk kan ongetwijfeld naast de beste kwartetten staan, doch het blijft minder bekend. Bij dit werk krijgt ieder instrument zijn individuele waarde en zijn de viool en cello zeker niet langer begeleidend. Uiteraard is de cello meestal de bas van het ensemble, maar zijn muziek staat volledig los van de linkerhand van de pianist. De piano daarentegen domineert als het ware het ensemble, met vele soli en een veeleisende partituur. Naast het hoofdthema van de piano in het Allegro duikt plots een klein neventhema door de viool op. Daarna vervolgen piano en viool afwisselend met een nieuwe melodie. De verdere ontwikkeling van de beweging behoort contrapuntisch en harmonisch tot Mozarts meest verfijnd genie. Het Larghetto is een tedere dialoog tussen de viool en de piano, met de cello in een ondergeschikte rol. Het finale Allegretto is opgebouwd rond een typisch Mozartiaans thema, dat op het eerste zicht eenvoudig lijkt, maar in de ontwikkeling talloze mogelijkheden toelaat. De vir-

tuoze pianopartij drijft het trio naar een energiek slot.

Het **ADAGIO VOOR PIANOFORTE IN B KV 540** werd geschreven te Wenen op 19 maart 1788. Het is typevoorveeld van Mozarts temperament : frap-pante harmonieën van bij de eerste maten, met een modernisme dat aan Schubert doet denken. Mozart geeft zich hierbij volledig over aan de piano en drukt zich met meer vrijheid en gevoel uit dan in menig orchestraal werk. Hier voelt men dat Mozart naast een geniaal komponist ook een uitzonderlijk pianist moet zijn geweest. Het is misschien wel het werk dat het meest van de pianist Mozart blootlegt. Het werd geschreven zonder enige reden of opdracht, een pure konfrontatie van de komponist en zijn klavier.

De **GIGUE VOOR PIANOFORTE IN G KV 574** is een kort werkje, geschreven te Leipzig op 16 mei 1789. Tijdens Mozarts laatste bezoek aan Leipzig waren enkele ogenblikken voldoende om deze pagina schitterende muziek op papier te zetten. Het is een werkje waarin Mozarts gedurfde harmonische vrijheid wordt doordrenkt met het genie van een Bach. De bladzijde is uniek in zijn genre : met het ritme eigen aan een gigue, en dus in een vorm

die hoogst ongebruikelijk was in 1789, schildert hij als het ware een Bachportet alla Mozart.

Het **PIANOTRIO IN C KV 548** toont ons de rijpe Mozart : de drie instrumenten zijn gelijkwaardig, de harmonische taal is rijk en de muziek is doordrongen van een vroegromantische gevoeligheid. Het is gedateerd op 14 juli 1788 en werd dus gekomponerd in hetzelfde jaar als zijn drie laatste grote symfonieën. Mozart had toen zeker geldproblemen, en het zou best kunnen dat hij het werk schreef voor enkele Weense amateurs. Dit deed hij echter zonder enig muzikaal compromis. Van bij de beginmaten wordt het duidelijk welke lange weg Mozart heeft afgelegd sinds zijn Divertimento in Bes, dat twaalf jaar eerder werd gekomponerd. Nu is de cello volledig onafhankelijk van de linkerhand van de pianist en spelen de twee strijkinstrumenten soms zelfs zonder de piano. Het openings-Allegro is hiervan een treffend voorbeeld en ook in het meer serene Andante cantabile blijven de drie instrumenten onafhankelijk. De cello krijgt in de trage beweging zelfs een echte solo, begeleid door de piano. Tot slot een prachtig finaal Allegro, luchtig romantisch en toch zo Mozartiaans.

WAT KOMT IN DESINGEL

FEBRUARI

WO1

NIEUWE MUZIEK

Kristina Van Damme piano
Hugo Franken viool
Claude Pavy elektrische gitaar
Webern, Brewaeyts, Murail,
Narita, Pavy

ZO5

UIT DE MUNT

Symfonie-Orkest van de Munt
o.l.v. **Sylvain Cambreling**
Mozart

ZO12, MA13

JONGE HELDEN

Het Gevolg
Het Museum

WO15, DO16

DANS

William Forsythe
en Ballett Frankfurt
. France Dance
. The Vile Parody of Address
. Die Befragung des Robert
Scott

VR17, ZA18

DANS

William Forsythe
en Ballett Frankfurt
. Steptext
. Behind the China Dogs
. Same old Story

DO16

MOZARTPIANO

Duo Crommelinck
Mozart

ZO19

ZONDAGWERK

Koperblazers in kamermuziek
o.l.v. **Theo Mertens**

DI21

NIEUW BELGISCH KAMERORKEST

o.l.v. **Jan Caeyers**
solist **Jean-Marc Luisada**
Mozart, Weber, Chopin, Bizet

WO22, DO23, VR24,
ZA25, ZO26, MA27, DI28

THEATER

Groupov
Koniec

ZA25

BLÄSER

Musica Antiqua Köln
Telemann

—PULLMAN—
PARK HOTEL
Antwerpen

1ste drank aan 1/2 prijs in de PULLMAN BAR
van het PULLMAN PARK HOTEL,
desguinlei 94,2018 Antwerpen
op vertoon van uw toegangskaart van DESINGEL

deSingel

deSingel wordt gesubsidieerd door
de Vlaamse Gemeenschap.

Dit seizoen werd mogelijk gemaakt
dankzij de steun van
Agfa-Gevaert
Gemeentekrediet van België
Knack
de Nationale Loterij
Opel-General Motors
De Standaard
en S.W.I.F.T.